

LAKIALOITE 7/2010 vp

Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

Tämä lakialoite on rinnakkaislakialoite hallituksen esitykselle HE 6/2010 vp puoluelain, ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain ja rahanke-räyslain muuttamisesta. Ehdotuksemme poikkeaa hallituksen esityksestä ehdokkaan vaalirahoitusilmoitusta koskevan lakiehdotuksen osalta (2. lakiehdotus). Hallitus ei esitä ehdokaskoh-taista kampanjakattoa eikä pakollista ehdokkaan ennakkoilmoitusta vaalirahoituksesta. Me ehdotamme näiden lisäämistä lakiin.

Ehdokaskohtaiset vaalikampanjoiden kustan-nukset ovat vaali vaalilta kasvaneet selvästi yleistä kustannustasoa enemmän. Vaalien kus-tannukset ovat karkaamassa käsistä siinä mää-rin, että se vaarantaa jo demokratiaa, asettaa pie-net puolueet suuria puolueita selvästi heikom-paan asemaan ja muodostaa merkittävän esteen nuorten ja uusien ehdokkaiden valituksi tulemi-selle. Nykyinen laki ja hallituksen uusi esitys eh-dokkaan vaalirahoituksesta sallii tämän kehityk-sen.

Uusi 4 a §. Ehdotamme uutta säännöstä ehdo-kaskohtaisesta kampanjakatosta ehdokkaan vaa-lirahoituslain 4 a §:ksi. Sen mukaan ehdokkaan on huolehdittava siitä, että hänen oman vaali-kampanjansa yhteenlasketut kulut sanoma-, il-maisjakelu- ja aikakauslehdissä, radiossa, televi-siossa, tietoverkoissa, mainonnan suunnittelus-sa sekä maksullisessa ulkomainonnassa ja muus-sa vastaavassa maksullisessa mainonnassa eivät ylitä kunnallisvaaleissa 10 000 euroa, eduskun-

tavaaleissa 30 000 euroa ja europarlamenttivaaleissa 50 000 euroa.

Nykyinen laki ehdokkaan vaalirahoituksen julkisuudesta mahdollistaa huomattavankin ulkopuolisen rahoituksen jäämisen salaiseksi sil-loin, kun äänestäjä on tekemässä äänestyspäätöstään. Vaalirahoitus ei ole Suomessa riittävän avointa ja julkista. Äänestäjät eivät saa tietää, kenelle valituksi tulevat joutuvat kiittollisuudenvelkaan saamiensa tukien ja lahjoitusten vuoksi. Tämä johtuu osaltaan nykyisten vaalirahoituk-sen ilmoitusvelvollisuutta koskevien säännös-ten puutteellisuudesta. Ennakkoilmoitusvelvol-lisuus ehdokkaan vaalikampanjasta on vapaaeh-toinen.

Kansalaisten luottamus vaaleihin perustu-vaan demokratiaan edellyttää mahdollisimman laajaa avoimuutta kampanjanrahoituksesta ja eh-dokkaan tukijoista, minkä vuoksi jokaisen vaa-leihin ehdolle asettuvan tulee ilmoittaa kampan-jansa tulot ja menot äänestäjille jo ennen ennak-koäänestystä.

11 §. Ehdotamme ehdokkaan vaalirahoituslain 11 §:ää muutettavaksi niin, että ehdokkaan sekä presidentinvaalissa ehdokkaan asettaneen puo-lueen ja ehdokkaan asettaneen valitsijayhdistyk-sen vaaliasiamiehen tai tämän varamiehen tulee toimittaa enakkovaalipäivään mennessä val-tiontalouden tarkastusvirastolle ennakkoilmoi-tus, kuitenkin aikaisintaan ehdokaslistojen yh-distelmän ja presidentinvaalin ehdokasluettelon laatimisen jälkeen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ehdokkaan vaalirahoituksesta 24 päivänä huhtikuuta 2009 annetun lain (273/2009) 4 ja 6 §, 11 §:n 1 momentti ja 12 § sekä
lisätään lakiin uusi 4 a ja 11 a § seuraavasti:

4 § (Kuten HE)

4 a §

Ehdokkaan on huolehdittava siitä, että hänen oman vaalikampanjansa yhteenlasketut kulut sanoma-, ilmaisjakelu- ja aikakauslehdissä, radiossa, televisiossa, tietoverkoissa, mainonnan suunnittelussa sekä maksullisessa ulkomainonnassa ja muussa vastaavassa maksullisessa mainonnassa eivät ylitä kunnallisvaaleissa 10 000 euroa, eduskuntavaaleissa 30 000 euroa, europarlamenttivaaleissa 50 000 euroa. (uusi)

6 § (Kuten HE)

11 §

Ennakkoilmoitus

Ehdokkaan sekä presidentinvalissa ehdokkaan asettaneen puolueen ja ehdokkaan asettaneen valitsijayhdistyksen vaaliasiamiehen tai tämän varamiehen tulee toimittaa ennakkovaalipäivään mennessä, kuitenkin aikaisintaan ehdokaslistojen yhdistelmän ja presidentinvaalin ehdokasluettelon laatimisen jälkeen, valtiontalouden tarkastusvirastolle ennakkoilmoituksen, joka sisältää suunnitelman vaalirahoituksesta ja vaalikampanjan kuluista. (uusi)

11 a ja 12 § (Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 5 päivänä maaliskuuta 2010

Annika Lapintie /vas
Jaakko Laakso /vas
Merja Kyllönen /vas
Jyrki Yrttiaho /vas
Matti Kangas /vas
Martti Korhonen /vas
Mikko Kuoppa /vas
Erkki Virtanen /vas

Kari Uotila /vas
Markus Mustajärvi /vas
Pentti Tiusanen /vas
Matti Kauppila /vas
Unto Valpas /vas
Veijo Puhjo /vas
Paavo Arhinmäki /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas